

MASARYK MEMORIAL INSTITUTE

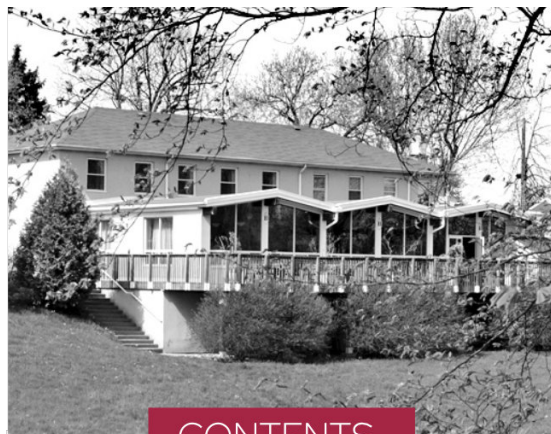
nový domov 2.0

Canada's Czech and Slovak Newsletter published by
Masaryk Memorial Institute.
Zpravodaj Čechů a Slováků v Kanadě.

Issue 54 / December 2025

Masaryk Memorial Institute is a Canadian non-profit organization based in Toronto, Ontario that has been serving Canadians of Czech and Slovak origin since 1945.

CONTENTS

1-4

Vladimír Kabelík story

5

MMI Christmas Dinner

6

MMI Events

7

Czech and Slovak Community Calendar

8-10

Generální konzulát Torontno

11-12

České školy

13-14

ČSSK Kongres, Nové Divadlo

15-16

Sokolský běh v Ottawě

16

Sport

17-18

Vánoční příběhy

18-20

UNESCO

21

Book Tip

22

Rady právníka z Prahy

23

Recipe

24-25

Event Flyers

VK by G.Hosek

A Legacy Through the Lens:

The Life and Work of Vladimír Kabelík

For Vladimír Kabelík, filmmaking was more than a profession, it was a family inheritance, a calling shaped by generations of storytellers. Surrounded from birth by film producers, actors, and visionaries, he grew up in a home where art and humanity intertwined. From the early cinematic gatherings of his grandfather's era to the digital

classrooms of his own teaching career, Kabelík's life traces the evolution of visual storytelling across continents and decades. His journey from Czechoslovakia's golden age of film to Canadian documentary excellence to photography reflects both personal resilience and the enduring power of film to reveal truth.

▲ GENERATION '70

A Family Rooted in Film

Vladimír Kabelík (III) was born into a world steeped in cinema. His grandfather, Vladimír (I), was an executive producer during the first era of filmmaking in the late 1920s and remained active until his death in the 1960s, a true participant in film's golden age. Among his many connections were the legendary Karel Čapek and Josef Čapek, captured together in a historic photograph from *Bílá nemoc*, where Kabelík's grandfather stands second from the right.

His father, Vladimír (II), followed in those cinematic footsteps, becoming a television producer and documentary filmmaker. The Kabelík home was often filled with directors, actors, and producers, all veterans of stage and screen who gathered to watch some of the first television broadcasts in Czechoslovakia. Immersed in this creative energy from an early age, Vladimír (I) seemed destined for a life behind the camera, even if he wasn't sure, at first, what form it would take.

The Czech Years: From Photography to Film

In 1968, as he was finishing high school aiming to enter FAMU (Film and TV School of the Academy of Performing Arts in Prague), he started a one-year internship which was necessary for his application and acceptance. Kabelík's journey into film began with photography. Determined to document his nation's pain and defiance, he captured images of Jan Palach's funeral, some of which were later published. He submitted the series with his application portfolio, which was hidden by the professors for fear of political troubles.

He was accepted into FAMU and pursued documentary filmmaking, creating works that reflected the moral and political struggles of his generation. One of his early projects, *Generation 70* (https://www.youtube.com/watch?v=y5C_peeEql&feature=youtu.be), was labeled as anti-government propaganda. Despite multiple revisions, it was banned from cinemas and was put in a safe for around 11 years and only released after the fall of the Berlin Wall in 1989, when it was perceived as one of the most interesting art documentaries of its time. He found his voice during one of the most turbulent times in Czech history.

A New Life Abroad: The Canadian Chapter

In 1981, Kabelík left Czechoslovakia with his wife and two young boys. It was a very difficult escape. First living in Austria and Switzerland before arriving in Toronto in 1982. He often described his life as having three chapters: his formative Czech years, his active professional life in Canada, and a later, quieter period devoted to photography.

Upon arriving in Canada, he began as a commercial photographer, learning English and adjusting to a new culture. His first job came through pan Jílek, a stamp shop owner on Queen Street. Kabelík delivered stamps to local companies and used these errands as opportunities to meet people in the video and film industries. Those early days were full of uncertainty but also human kindness, people remembered his enthusiasm, and some even wrote him letters of recommendation that opened doors to bigger opportunities.

The CBC Years: A Stamp of Acceptance

Kabelík's major breakthrough came in 1984, when he began working with the Canadian Broadcasting Corporation (CBC) on *The Nature of Things* with David Suzuki. When his first documentary aired, it became, as he put it, his "stamp of acceptance" into the Canadian filmmaking community.

▲ Filming in Mariupol, Ukraine, in 1979

Encouraged by his friend Tom Gregor, he soon began teaching. He was offered positions at both Ryerson University and Sheridan College, ultimately choosing Sheridan for its hands-on approach to film and video production and the promise that he could continue his film making. Over the next 30 years, Kabelík became a beloved educator, guiding generations of students through the transitions from film to video to digital media. In recognition of his impact, Sheridan College established the Vladimír Kabelík Excellence in Documentary Filmmaking Award, which continues to be given in his name.

Among his projects was the series *Tender Souls*, which explored the quiet heroism of ordinary people. One memorable episode, *Every Day's Little Pleasures* (<https://vimeo.com/206463211>), followed a couple from Cambridge, Ontario, who found renewed meaning in life after adopting several children with serious health challenges. Their story embodied the very values Kabelík

championed throughout his life: compassion, resilience, and the transformative power of storytelling. He shot around 15 films during his time at Sheridan, all his work can be found on IMDB (<https://www.imdb.com/name/nm3563128/>)

Later Years: Reflection, Reality, and Return

After retiring in 2014, Kabelík re-engaged with the changing film and television landscape. He observed that reality TV culture had transformed the industry. Budgets and deadlines often overshadowed the philosophical and ethical heart of documentary filmmaking. Yet he remained steadfast in his belief that true documentaries should illuminate the human condition and inspire empathy.

From his grandfather's pioneering work in early European cinema to his own decades of teaching and documentary creation in Canada, Vladimír Kabelík's life is a testament to the enduring power of film to connect generations, cultures, and hearts. His legacy continues not only through his films but also through the countless students and viewers inspired by his belief that every story, no matter how small, deserves to be told with honesty and humanity.

Veronika Roux-Vlachova

▲ Vladimír Kabelík - around 1985

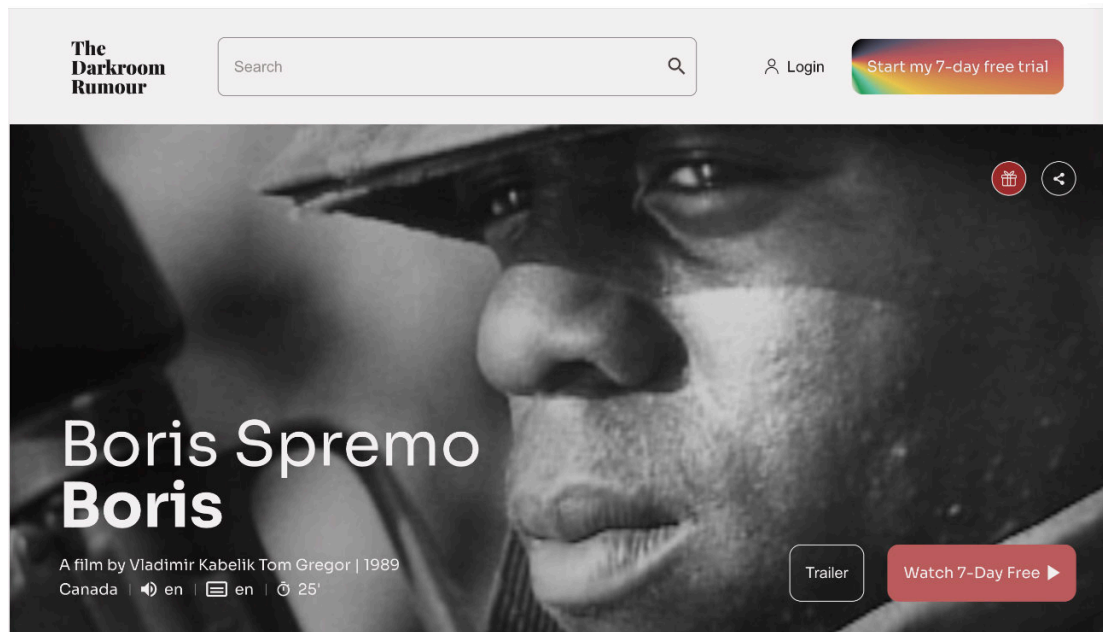

▲ Děda-Bílá nemoc - 2nd from right

▲ Glass-From-The-Attic

▲ Kabelik - Boris

Invitation

MMI Dinner

Dear Friends,

With joy we invite you to our traditional Christmas Dinner. Again this year in St. Wenceslaus church.

Come and enjoy the evening in good company, excellent food, Czech carols, a raffle and fun.

Link to register for MMI's Christmas Dinner:

<https://www.masaryktown.ca/christmasdinnerregistration>

Pricing:

MMI Members – \$55 (includes HST)

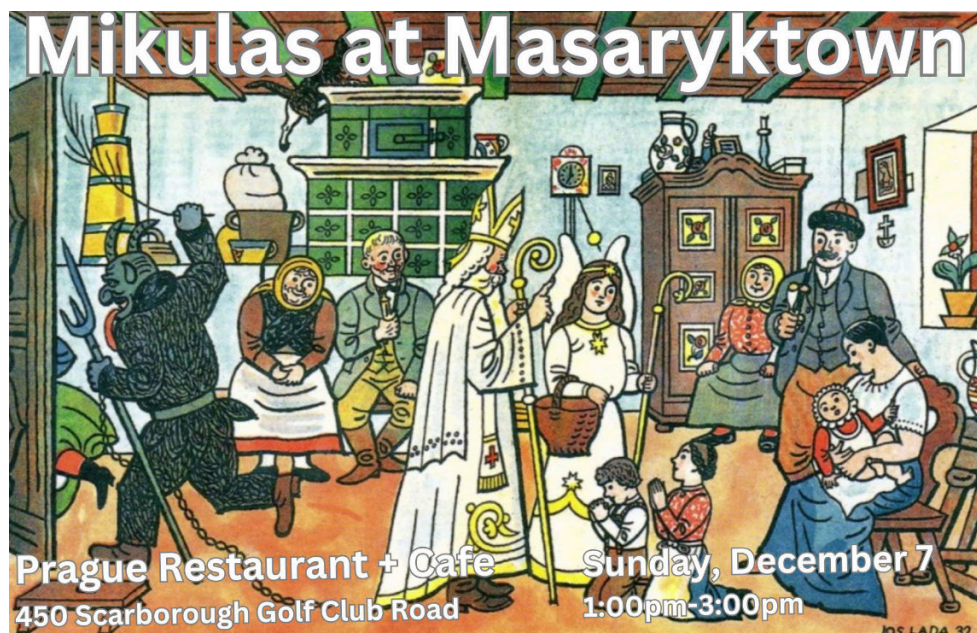
Non-Members – \$60 (includes HST)

Please provide a list of all guests to avoid double bookings.

Please pay by e-transfer to office@masaryk-town.ca in order to ensure your reservation by December 10th.

Czech and Slovak Community Calendar | 2025

Dec 7 (Sun) @ 12 pm - 4 pm	St. Nicholas at St. Wenceslaus	St. Wenceslaus Church 496 Gladstone Ave
Dec 7 (Sun) @ 10-2 pm	Christmas Market (MMI event)	MasarykPark Homes 452 Scarborough Golf Cl Rd
Dec 7 (Sun) @ 1-3 pm	Sv Mikulas (MMI event)	Prague Restaurant, 450 Scarborough Golf Cl Rd
Dec 14 (Sun) @ 5:30 pm	Christmas Dinner (MMI event) Reservation: office@masaryktown.ca	St. Wenceslaus Church 496 Gladstone Ave

Masaryk Memorial Institute **Library** Open Hours

Every 2nd and 4th Friday
of every month
from 5pm – 7 pm!

January 9, 23
February 13, 27
March 13, 27
April 10, 24

Address:
450 B Scarborough Golf Club Rd,
Scarborough, M1G 3V7

Advertisement

P | R

PRAGUE

RESTAURANT + CAFE

WITH PATIO OVERLOOKING
MASARYKTOWN PARK

THE BEST SCHNITZELS IN THE CITY WITH CZECH DRAFT BEERS

Mon, Tue

CLOSED

Wed, Thu

5 to 9:30

Fri

12 to 3 & 5 to 10

Sat

5 to 10

Sun

12 to 9

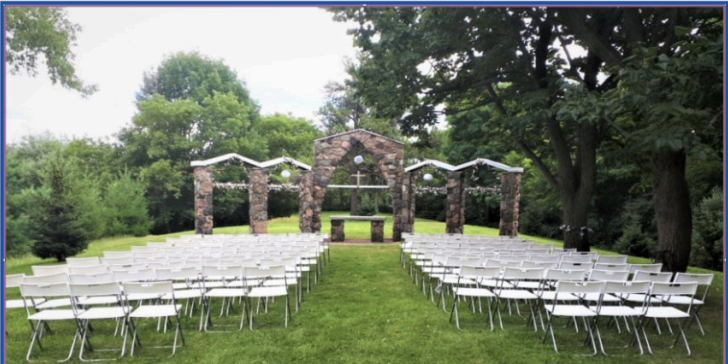
416.289.0283

praguerestaurant.ca

450 Scarborough Golf Club Rd Toronto,

M1G 1H1 Ontario

CONSIDER CELEBRATING YOUR *Wedding* AT MASARYKTOWN!

Our beautiful outdoor chapel is the perfect place for your special day, with its breathtaking views and peaceful setting. Big or small we have room for you!

Call us for more information at 416-439-4354 or email us at office@masaryktown.ca

kteřou je nezbytné chránit a dlouhodobě rozvíjet. Jejich odkaz nás vyzývá k tomu, abychom zůstávali bdělí, aktivní a připraveni hájit principy, na nichž je naše společnost postavena.

Masaryktown je místem, kde mají vzpomínky na tyto události mimořádnou sílu. Historie zde není pouhým odkazem minulosti, ale živou součástí identity místa, které spojuje generace krajanů i přátel české a slovenské komunity. Právě zde se výrazně prolíná naše historie s přítomností a připomíná nám, že demokratické hodnoty mají hluboké kořeny, jež sahají napříč časem i kontinenty. Masaryktown tak představuje nejen důstojné a symbolicky významné místo konání podobných připomínkových akcí, ale také trvalou připomínku úcty k těm, kteří se zasloužili o to, že dnes můžeme žít ve svobodném a demokratickém prostředí. Jeho role při uchovávání historické paměti a předávání odkazů minulosti budoucím generacím je nezastupitelná a zasluhuje si naši pozornost.

17. listopadu

Den boje za svobodu a demokracii a Mezinárodní den studentstva

Dne 17. listopadu jsme si v Masaryktownu společně připomněli odvahu a odhodlání lidí, kteří se postavili totalitnímu režimu a neváhali riskovat vše pro dosažení svobody. Tento významný den je nejen připomínkou boje za demokracii, lidská práva a nezávislost, ale také oslavou hodnot, jež tvoří pevné základy naší společnosti.

V současné době, kdy se svět dynamicky proměňuje a demokracie čelí řadě nových výzev, je obzvláště důležité uvědomovat si, co jsme díky těmto osobnostem získali – svobodu slova, možnost demokratické volby a právo žít v otevřené společnosti. Jejich odvaha a pevné přesvědčení nám připomínají, že svoboda není samozřejmostí, ale hodnotou,

Generální konzul Ing. Radek Machů

Generální konzulát České republiky
v Torontu

Novinky ve výplatách důchodů z ČR do Kanady

V souvislosti s přijatou důchodovou reformou v ČR přistupuje Česká správa sociálního zabezpečení od 1. ledna 2026 k významným změnám ve výplatách důchodů do zahraničí.

Smlouva mezi Českou republikou a Kanadou o sociálním zabezpečení určuje styčné orgány v obou státech. Určené instituce jsou rovněž příslušné k zodpovídání dotazů na úseku důchodového zabezpečení. V ČR je touto institucí Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ).

Uvedená smlouva generálnímu konzulátu ČR v Torontu na úseku důchodového zabezpečení nepřiznává žádné pravomoci. V denní praxi se však příjemci českých důchodů v Kanadě s naším týmem v Torontu setkávají při potvrzování formuláře ČSSZ k prokázání nároku na výplatu důchodu. Tento formulář má svůj známý název – **Potvrzení o žití**.

Po Novém roce povinnost klientů zasílat Potvrzení o žití na ČSSZ zůstává. Na našem generálním konzulátu budeme i nadále bezplatně provádět úřední ověření vlastnoručního podpisu na Potvrzení o žití při osobní návštěvě příjemců důchodu během úředních hodin pro veřejnost, a to i bez předchozího sjednání termínu schůzky. Vedle vyplněného formuláře je nutné předložit platný český nebo kanadský doklad totožnosti.

ČSSZ bude od 1. ledna 2026 důchody do Kanady zasílat v pravidelných měsíčních splátkách náležejících za běžný kalendářní měsíc, tj. nikoli zpětně. Podmínkou pro příjem důchodů formou měsíčních výplat je, aby:

- ověřené Potvrzení o žití bylo na ČSSZ doručeno v červnu a prosinci,
- podpis na doručeném Potvrzení o žití byl úředně ověřen v termínu od 1. listopadu do 31. prosince (pro příjem důchodů v 1. pololetí), resp. od 1. května do 30. června (pro příjem důchodů ve 2. pololetí).

Potvrzení o žití se tedy nově nebude předávat ČSSZ častěji než dvakrát ročně.

Do konce roku 2025, resp. nejpozději s první splátkou důchodu za leden 2026, vyplatí ČSSZ všechny dosud nevyplacené důchodové splátky za předchozí období (ne však více než 5 let zpětně) od poslední splátky poukázané na základě předchozího Potvrzení o žití. Platí zde důležitá podmínka: aby ČSSZ doplatek poukázala, musí být podpis na Potvrzení o žití úředně ověřen v prosinci 2025.

Na našem konzulátu evidujeme podněty od příjemců českých důchodů v Kanadě a víme, že za zahraniční platbu si kanadské banky účtují poplatek i ve výši několika desítek dolarů. Příjem důchodů formou měsíčních splátek by za jeden rok tedy znamenal 12 zahraničních plateb z ČR a stržení 12 poplatků kanadskou bankou za došlé platby.

Smlouva mezi Českou republikou a Kanadou o sociálním zabezpečení možnost osvobození od poplatků ze strany kanadských bank nedává; ČSSZ poplatky účtované bankou příjemce důchodu v Kanadě nehradí. V dané situaci proto lze uvést, že:

- stále platí možnost výplaty důchodů na bankovní účet v ČR (v českých korunách),
- pokud formulář Potvrzení o žití na ČSSZ nedoručíte včas, výplata důchodu bude od následujícího měsíce pozastavena; obnovení výplaty důchodu bude možné po doručení nového ověřeného Potvrzení o žití.

Ověřené Potvrzení o žití lze ČSSZ předat poštou, osobně na kterékoli pobočce ČSSZ nebo prostřednictvím datové schránky. Jen ten, kdo má kvalifikovaný elektronický podpis podle evropského nařízení eIDAS, může Potvrzení o žití zaslat na ČSSZ jako přílohu e-mailu.

Podrobné informace týkající se výplaty českých důchodů v Kanadě poskytuje ČSSZ, která pro klienty ze zahraničí provozuje infolinku na telefonním čísle +420 257 066 077 (v provozu v pondělí a středu 8–17 h, v úterý a ve čtvrtek 8–15.30 h a v pátek 8–12 h pražského času).

Josef Smyček, konzul

Generální konzulát Toronto

Občanský průkaz je též dokladem o státním občanství ČR. Může tak být vhodnou alternativou pro Čechokanadany, kteří doklad o občanství potřebují, ale zároveň se nechystají na cesty za hranice a nemají český cestovní pas. Občanům starším 70 let se navíc občanský průkaz vydává s platností na 35 let, mladším jinak platí 10 let (do 15 let věku pak 5 let).

K zodpovídání vašich dotazů jsem k dispozici na všech společných akcích. Trvale reagujeme přes e-mailovou adresu generálního konzulátu toronto@mzv.gov.cz. Přeji Vám hezký Advent!

Josef Smyček,

konzul a zástupce generálního konzula ČR v Torontu

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

na konci října 2025 jsem jako zástupce generálního konzula ČR v Torontu převzal po své předchůdkyni Šárce Ponroy Vamberové zodpovědnost za krajské, kulturní a konzulární záležitosti.

Z poslední zmíněné agendy mi dovoluje obeznámit občany ČR s novinkou: pokud bydlíte v našem konzulárním obvodu, máte od 18. listopadu 2025 možnost vyřídit u nás vydání občanského průkazu ČR.

Podtrhuji, že povinnost vlastnit občanský průkaz mají občané ČR starší 15 let, pouze pokud mají v ČR trvalý pobyt. Občané ČR bez trvalého pobytu v ČR, například čeští starousedlíci v Kanadě, mají možnost - nikoliv povinnost - občanský průkaz vlastnit.

Zájemcům o občanský průkaz doporučuji pročíst průvodce podáním žádosti na webu generálního konzulátu v Torontu (https://mzv.gov.cz/toronto/cz/konzularni_informace/jak_ziskat_cestovni_pas_cr/obcansky_prukaz_cr_a_jak_o_nej_pozadat.html). Důležité je připravit si podpůrné doklady, které žadatelé musejí na schůzku přinést. Fotografie žadatelů naopak nepotřebujeme, pořizujeme je v průběhu podání žádosti. Poplatek za občanský průkaz činí přibližně 35 kanadských dolarů a lze jej uhradit i platební kartou. Vyzvednutí občanských průkazů je možné jen osobně na generálním konzulátu; jejich zasílání na adresy v Kanadě ani na honorární konzuláty zákon nedovoluje.

Generální konzulát České republiky
v Torontu

OTTAWA CZECH SCHOOL

ONLINE CONVERSATIONAL CZECH COURSES FOR ADULTS (8 WEEKS) JANUARY 12 – MARCH 4, 2026

The Ottawa Czech School is inviting you to online conversational Czech courses for adults in Winter 2026. The courses for Beginners 1 and 2, Intermediate, and Advanced will start on January 12, 2026. The courses will be taught via Google Meet.

COURSES

Beginner 1: Tuesday 7:00 – 8:00 PM
OR Wednesday 11:00 AM – 12:00 PM

No or very limited knowledge of the language. Level A0.

Beginner 2: Monday 8:00 – 9:00 PM
OR Wednesday 5:00 – 6:00 PM

Minimal knowledge of the language. Ability to create simple sentences. Knowledge of numbers and basic grammar. Level A1.

Intermediate: Wednesday 12:00 – 1:00 PM OR 6:00 – 7:00 PM

Knowledge of frequently used expressions from various areas related to everyday life, basic communication ability, and the ability to write simple messages. Level A2.

Advanced: Tuesday 5:00 – 6:00 PM

Everyday communication ability, ability to write simple texts on various topics. Levels B1 and B2.

Please note: The courses will not run with fewer than 4 students.

ABOUT THE COURSES

- Small groups from 4 to 8 students
- Teaching focused on communication
- Grammar practiced using real situations and texts
- Individual consultation with the course organizer before the start of the course
- New Czech friends

TEACHERS

Renata Smolíková

(Wednesday: Beginner 1, Beginner 2, Intermediate)

Pavel Oškrkaný

(Monday: Beginner 2, Tuesday: Beginner 1, Advanced)

HOW TO ENROLL?

Please contact us at konverzacecso@gmail.com and we will send you an application form. The registration deadline is **January 9, 2026**.

FEES

- The total price for eight weeks of classes is **\$130**.
- Payment must be made before the start of the course. The fee of \$114 will be refunded if you decide to drop the course during the first week of classes.
- All payments must be made by e-transfer to the following email: konverzacecso@gmail.com

CONTACT

Renata Smolíková, Pavel Oškrkaný

Email: konverzacecso@gmail.com

www.skolaottawa.ca, www.facebook.com/CeskaSkolaOttawa

Obětím komunismu. Dále cenu získali: Miloš a Linda Králíkoví za obětavou práci pro českou a slovenskou komunitu v Ottawě, paní Miloslava Mines, místní zaměstnankyně Českého Velvyslanectví a Romana Zemanová z Vancouveru, výtvarnice a redaktorka čtvrtletníku Zpravodaj.

Na sobotním zasedání byla zvolena za předsedkyní Míša Čipera, lékařka, činná v krajském životě. Účastníci kongresu se šli podívat na nedávno dokončený památník Obětím komunismu.

Večer velvyslanectví České republiky pořádalo slavnostní koncert v kostele Knox Presbyterian Church. Pianisté Zuzana Šimurdová a Mikolaj Warszynski hráli skladby slavných českých skladatelů. Dále vystoupila opěrní pěvkyně Whitney Leigh. V kostele byly vystavené naučné panely o vzniku Československa.

V neděli se v parku Mooneys Bay konal již tradiční Běh republiky, za spolupráce Sokola a velvyslanectví.

ČSSK Kanada

KONGRES ČSSK

Ve dnech 24 až 26 října se v Ottawě konal už 70. Kongres Českého a Slovenského sdružení v Kanadě. Letos byl spojený s oslavou 28. října, kterou uspořádalo Velvyslanectví České republiky.

První večer se v hotelu Delta konal tradiční slavnostní večer s hudbou, kdy pravidelně dochází k předávání Masarykových cen. Předseda ČSSK David Beneš přivítal přítomné. Velvyslanec České republiky Martin Tlapa v svém projevu vyzvedl zásluhy našich krajanů, když v Kanadě šíří dobré jméno země svého původu, děkoval jim za udržování českého jazyka a tradic, a předal Masarykovy ceny ČSSK. Letos je obdrželi dva členové z Toronta: Martin Jelinowicz, inženýr, dlouholetý pracovník v krajském životě, bývalý předseda Pobočky Toronto ČSSK, nejnověji představitel T.G. Masaryka ve filmové produkci Trojlístek, jejíž promítání jsme mohli nedávno shlédnout v Torontu, a Robert Tmej, rovněž činný v krajském životě, starosta Sokola Kanada, býv. Předseda MMI, a člen organizace Tribute to Liberty, která už 15 let usiluje o dokončení Památníku

B. Sherriffová

Prosinec | December

2. prosince 1805 – před 220 lety – Bitva u Slavkova,

taky zvaná Bitva tří císařů. Jedna z hlavních bojů napoleonských válek. Francouzská armáda porazila rakousko-ruská vojska. O více než sto let později na místě nedaleko byla postavena Mohyla míru - první mírový památník v Evropě.

December 2, 1805 – 220 years ago – Battle of Austerlitz

...a.k.a. Battle of the Three Emperors, was an important military engagement during the Napoleonic Wars. France decisively defeated Austrian and Russian forces. At the time, Czechs were subjugated as part of Austria, and Czech men were probably recruited into the Austrian army. Over a hundred years later, the Cairn of Peace Memorial was built on the site. It is the first peace memorial in Europe.

Nové divadlo

Nové divadlo v Torontu uvedlo ve dnech 7., 8. a 9. listopadu představení divadelní hry Otylka v Maja Prentice Theatre, Mississauga, Ontario.

Podle ohlasů diváků se představení líbilo. Rádi bychom poděkovali všem divákům, kteří naše představení shlédli, a hlavně těm, kteří v neděli ve sněhové vánici přijeli, nebo v ní po sobotních představeních odjízďeli do Ottawy, Kingstonu, Fort Erie, Kitcheneru a okolí Toronta a Mississaugy.

Advertisement

EDUARD MRACKA CPA
Chartered Professional Accountant

Business (Corporate) Tax
& Advisory Services | Personal Tax
and Tax Planning Services |
Preparation of Financial Statement
| Full Cycle Bookkeeping | Payroll Services

Email: EMRACKA@YAHOO.COM | Phone: 647-884-4034

Nova Star
video services

For over 20 years, Nova Star has provided many satisfied customers with its video services.

Planning a wedding? | proud parents of a graduate? | throwing a baby shower? | celebrating your golden anniversary?

Contact us to make the best moments in your life unforgettable.
Nova Star is exactly what you need and at reasonable prices.

 647-892-6912

Pátý Sokolský běh v Ottawě

Sport, přátelství a vůně guláše

V neděli 26. října 2025 se v ottawském parku Mooney's Bay uskutečnil již pátý ročník Sokolského běhu, který společně uspořádaly Sokol Ottawa, ČSSK, Česká škola Ottawa a Velvyslanectví České republiky v Ottawě.

Den se nesl v duchu pohybu, radosti a setkávání českých krajanů rodin.

Celkem se zaregistrovalo 38 dospělých běžců, 8 dětí narozených v letech 2011–2016, 9 dětí narozených v letech 2016–2018 a 6 nejmenších mrňousků (ročník 2020 a mladší). Přestože pár účastníků odradilo chladné počasí, většina si závod a atmosféru užila naplno.

Závod byl zahájen rozsvíčkou pro děti, aby se mohly připravit na svůj běh. Po rozsvíčce startovaly nejdříve nejmladší děti, následovaly je ty trochu starší a nakonec běžely nejstarší děti. Po dětských závodech se pak rozběhli dospělí.

Na trati nechyběla hromada neběžců, kteří fandili hlavně u startu a cílové čáře s neutuchajícím entuziasmem a hlasitě, což dodalo závodníkům extra motivaci a radost ze společného běhu.

O medaile a slavnostní okamžiky se postaral Aleš Opatrný z ambasády, který nejen předával ocenění vítězům, ale i sám vyhrál závod dospělých v kategorii mužů.

Letošní ročník přinesl i speciální hosty: zástupce české armády, kteří přiletěli z Washingtonu a podpořili tak komunitu i běžce.

Po společném zazpívání české hymny si všichni pochutnali na guláši připraveném šéfkuchařem ze slovenské ambasády, doplněném sladkými dobrotami z domácích kuchyní ottawských Čechů a Slováků. A ani plný žaludek nezastavil dospělé při jejich běhu. Soutěživá nálada panovala až do konce dne.

Nezapomenutelným zážitkem byla i návštěva krajana z Barrie, který přijel se svou legendární Škodou 120L, což přidalo nostalgickou tečku za krásným dnem.

Děkujeme všem organizátorům, dobrovolníkům i účastníkům, a těšíme se na šestý ročník, který opět přinese spoustu pohybu, smíchu a přátelských setkání!

Napsala: **Dana Dobiášová**

Sport

Ještě je naděje pro Česko i Slovensko

Listopad rozhodl, které týmy mají šanci hrát na Mistrovství světa v Kanadě, Mexiku a Spojených státech, které se koná od 11. června 2026 a vyvrcholí finálem 19. července 2026 v East Rutherfordu v New Jersey. Tento stadion má kapacitu pro 82 500 fanoušků. V Kanadě se bude hrát na BMO Field v Torontu, kde může být 30 000 diváků, přičemž rekord stadionu je 42 000. Na BC Place ve Vancouveru je místo pro 54 500 fanoušků. V Torontu by se mělo hrát šest zápasů, ve Vancouveru čtyři. Do vyřazovacích bojů postoupí 24 týmů – první dva týmy z každé skupiny a osm nejlepších týmů z třetího místa. Jak v Torontu, tak ve Vancouveru se hraje jedno vyřazovací utkání šestnáctifinále. Kanada, Mexiko a USA mají jako pořadatelské země účast ve skupinách jistou.

Z prvních míst v Evropě již postoupili fotbalisté Anglie, Francie, Chorvatska, Portugalska, Norska, Německa, Nizozemska, Španělska, Belgie, Švýcarska, Rakouska a Skotska.

Další čtyři týmy postoupí z baráže, které se zúčastní šestnáct týmů.

Česko promrhlo svou šanci postoupit přímo z kvalifikace, zejména prohrou v Chorvatsku 1:5 a na Faerských ostrovech 1:2. Slabé výkony v kvalifikaci stály i trenéra Haška. Reprezentační tým hrál špatně i v přípravě, kdy remízoval se Saudskou Arábií 1:1 a zvítězil v Karvině nad nejslabším týmem světového žebříčku, San Marinem, jen 1:0. Náladu fanoušků nezlepšil ani výkon proti Gibraltar, který Češi deklasovali 6:0, přičemž po poločase bylo skóre 5:0. Dobře zahrál David Douděra, který otevřel skóre již v 5. minutě. Do poločasu pak přidali branky

Chorý, Coufal, Karabec a Souček. V druhém poločase hra upadla do průměru a pouze šest minut po přestávce skóroval Hranáč.

V semifinále baráže narazí Češi na tým Irska a pokud postoupí, hrají rovněž doma ve finále s vítězem zápasu Dánsko–Severní Makedonie.

Poněkud jiná byla slovenská cesta do baráže. Nejprve hrálo v listopadu v Bratislavě dramatické utkání proti Severnímu Irsku. Slovensko mělo během zápasu převahu, ale nedokázalo překonat brankáře Peacock-Farrella. Dvě minuty před koncem vystřídal Gyömbér v obraně neznámý Bobček a právě on po rohovém kopu v první minutě nastavení zaznamenal vítěznou branku.

Očekávalo se, že Slovensko bude vzdorovat v Lipsku Německu, ale nestalo se tak. Slovenské sny rozmetal již v prvním poločase dvakrát Sané, jednou Woltermade a Gnabry. Zkázou a největší porážku v historii slovenského fotbalu 0:6 dokonali v 67. minutě Baku a o dvanáct minut později Quédraogo.

Takže i Slovensko bude hrát v Bratislavě o postup na MS. První zápas hraje s Kosovem. Pokud by zvítězilo, čeká jej souboj s vítězem utkání Turecko–Rumunsko.

Aleš Březina

Strom republiky

Dnes je už pro nás naprostou samozřejmostí, že se centra našich měst a také další veřejná prostranství zdobí vánočními stromy. Vytvářejí pohodovou atmosféru blížících se Vánoc, svítí do předvánoční tmy a ve dne nám mnohdy nabízejí pohled na betlémské jesličky, a také zde najdeme i nějaké pamlsky, jako pečené kaštiny, svažené víno, cukroví, a na mnoha místech jsou vánoční trhy s nejrůznějším vánočním sortimentem a mnohdy i věcmi, které můžeme koupit a použít jako dárek. Už asi jen málokdo ví, jak tradice těchto vánočních stromů republiky – jak se jim říká – vznikla a kdy. Počin prvního stromu republiky patří brněnskému spisovateli Rudolfu Těsnohlídkovi. Ten se pár dní před Štědrým večerem roku 1919 vypravil se svými přáteli do lesů v okolí Bílovic nad Svitavou, kde tehdy žil. V lese zachránili plačící a téměř zmrzlou odloženou malou holčičku. Tehdy se Těsnohlídek rozhodl, že zavede strom republiky na charitativní sbírky pro opuštěné děti. První strom republiky se rozsvítil 13. prosince 1924 v Brně na náměstí Svobody. Postupně následovala i další města. Tradici stromů republiky přerušila válka. Po válce se tradice obnovila. V roce 1946 vznikl zvukový záznam předvánoční řeči paní Hany Benešové, tehdejší první dámy, a to ke všem městům po celé republice. V projevu se zmínila i o historii vzniku tradice. Až do roku 1948 tradice pokračovala, ale blížící se konec naznačila vánoční řeč Marty Gottwaldové, která do proslovu už nevložila žádnou náboženskou zmínku o Ježíšovi. Podobně promluvila znovu v roce 1950, kdy zároveň došlo k naprostému ukončení tradice a začal nám být od komunistů vnucován Děda Mráz a jolka – naprosto neúspěšně! Češi oslavy Štědrého večera i dál pojímali jako rodinný, intimní svátek s vánočním stromkem, usmaženým kaprem a Ježíškem, který nosil pod stromeček dárky – sice skromnější, ale nosil.

Šála

Neměly jsme ho vůbec v lásce, jako chlap se nám nelíbil; byl středního růstu a také středního věku, vlasy mu už dost odvál čas a ty zbylé měl mírně nazrzlé a mastné. Nosil nemoderní brýle a měl takový divný, ostrý nos, a byl trochu i obtloustlý. Oblékat se moc neuměl, nosil docela oblýskané kalhoty se špatným střihem a hlavně délkou, o jeho saku je škoda psát. Jeho zasmušilost až nepřátelství, které z něho trvale vycházely, jsme nemohly překousnout. Věnovaly jsme mu mnoho času, který jsme plnily kritikou jeho osoby. Byly jsme celkem čtyři – Áčka, Lila, Fája a já. Chodily jsme do stejné třídy gymnázia a on

byl naším třídním a zároveň profesorem dějepisu. Rád nás asi opravdu moc neměl a my jeho také ne. Navíc jsme všechny v jeho předmětu dost špatně prolézaly.

„Něco s tím musíme udělat,“ řekla jednoho dne Áčka, a Lila s Fájou dodaly: „Měly bychom si ho nějak vyzkoušet, oznámkovat a hlavně omotat kolem prstu.“ Moc jsem to nechápala, ale Áčka už nápad ze sebe chrlila: „Upleteme mu k Vánocům šálu a uvidíme, jak se zatváří, pokusíme se ho tou šálou omotat.“ Nápad jsme všechny schválily. Jen jsme se ještě dohodly, že každá z nás musí uplést minimálně dvacet pět centimetrů.

„A co barva vlny?“ zeptala se Fája.

„No v žádném případě nebudeme vlnu kupovat, upleteme to z toho, co každá najde doma,“ řekla jsem, a s tím byl vysloven také souhlas.

S pletením začala Áčka, její pruh zářil červeně a ještě měl uprostřed takovou hubenou zajímavou linku jen z několika málo řádků hladce obrace. Pak jsem pletla já, a protože jsme měli doma jen zbytek nějaké modré vlny, byl můj pruh v téhle barvě. A také jsem se opíčila po Áčce a přidala tenoučké proužky navíc. Po mém pletení vyšlo z Lily, že moc pletení neovládá a doma našla jen klubíčko vypárané šedé vlny. Takže za modrým pruhem následoval dost skromný proužek šedé. A ještě se zde šála podivně zužovala, jak to Lila děsně utahovala. A navíc byla šála stále dost krátká. Pak zasáhla svým pletením Fája a hodně centimetrů přidala. Její oranžový pruh rozzářil celou budoucí šálu, což jsme všechny musely, ač nerady, uznat. Po straně jsme podezřívaly Fāju, že na svůj pruh určitě koupila úplně novou vlnu. Ale nic jsme jí neřekly, protože ten pruh byl opravdu úžasný. A pak jsme všechny ještě tu celou šálu trochu připletly v barvě, kdo co doma našel, aby byla moderně dlouhá, a Áčka k ní ještě přidělala působivé trásně. Konečné dílo bylo bezchybné, alespoň nám se to tak zdálo, a nikterak naše nadšení nesnížila ani ostrá kritika kluků ze třídy. Ubožáci nechápaví, závistiví!

Zkouška našeho pana profesora měla však teprve přijít. Šálu jsme zabalily do vánočního papíru, převázaly mašlí a těsně před Vánocemi o hodině dějepisu jsem mu dárek, za nás všechny, předala. Pan profesor byl viditelně citově zaskočen, dárek si rozbalil, prohlédl a dokonce několik vlídných a hodně rozpačitých slov vyřkl. Já jsem mu popřála hezké svátky a také jsem mu pomalu řekla: „Pane profesore, některé z nás nejen pilně pletly, ale také pilně studovaly, takže jedna z nás během červeného pruhu zvládla celé husitství, druhá v modrém

obrození, třetí si zamilovala barvu šedou a v ní carské Rusko a hlavně Kateřinu Velikou, čtvrtá v oranžové Marii Terezii a její dobu. Tak si to hezky užijte a ať se vám dárek pěkně nosí.“ A opět nás nechala, pozdější věta našich spolužáků „Nány pitomé“, zcela v klidu: „To se teprve ukáže, neschopní blbečci.“

A ukázalo se! Po Vánocích se začalo se zkoušením za celé pololetí. Pan profesor přišel do hodiny dějepisu, kolem krku na letitém svetru měl naši šálu. Teď jsme zase byly na měkko my. Začal zkoušet.

„První půjde pletařka červeného pruhu a řekne mi, co ví o Prokopu Velikém!“ Bylo to za jedna. Pak pozval tvůrkyni šedého pruhu a začal otázkou, zda opravdu byly Potěmkinovy vesnice a jaká byla charakteristika tehdejší doby. „Děkuji, dnes je to výborná.“ Stejnou známkou ohodnotil můj modrý pruh.

Poslední vyvolal spolužačku s pruhem oranžovým. Otázka byla neuvěřitelná: „Myslíte si, že by Marie Terezie uměla uplést šálu, pokud ano, co vás k tomu tvrzení vede, kolik měla dětí a jaké za sebou zanechala reformy?“ Za chvíli napsal i tady jedničku a prvně se na nás opravdu přátelsky usmál. Zazvonil konec hodiny, omotal si pevně šálu kolem krku a řekl: „Ještě, že tu šálu mám, má totiž už večer pořádně mrznout.“

Už to nebyl žádný suchar, byl to rázem náš nejlepší pan profesor, kterého jsme kdy měly. Bože, jaké jsme to opravdu byly nány a jak mu křivdily.

Jana Fafejtová

UNESCO

Hranice Římskej Ríše – Dunajský Limes – západná časť

Dunajský „Limes“, obranný systém Římskej ríše, sa tiahne takmer 600 kilometrov pozdĺž rieky Dunaj. Tento úsek bol súčasťou rozsiahleho pohraničného systému s celkovou dĺžkou približne 5000 kilometrov, ktorý chránil ríšu v oblastiach okolo Stredozemného, Čierneho a Červeného mora, ako aj v Afrike a pri Atlantickom oceáne.

Podunajský región obsadili Rimania spolu s Porýniom na konci 1. storočia pred n. l., pričom tu vznikli nové provincie určené na obranu pred nájazdmi nepriateľov.

Provincia **Panónia**, ktorá sa formovala v poslednom desaťročí pred Kristom, zahŕňala východné Maďarsko, severné Srbsko a Chorvátsko, západné časti Rakúska a menšie územia južného Slovenska.

Výstavba fortifikácií pozdĺž Dunaja začala v 1. storočí n. l., no súvislá obranná línia sa vytvorila až v 2. storočí. Segment dunajského „Limes“ na území dnešného Slovenska je jedinečný svojou štruktúrou: zahŕňal cesty (napríklad spojnicu **Via Iструm**, ktorá prepojovala všetky tábory), legionárske pevnosti, menšie opevnenia, dočasné tábory, stanovištia pomocných jednotiek a strážne veže. Mimoriadna je aj ich prepojenosť s lokálnou topografiou, ktorá dodáva celému systému osobitý charakter.

Na území Slovenska sa nachádzali dva významné rímske opevnené body. Prvým bola pevnosť **Gerulata**, situovaná v Rusovciach pri Bratislave. Ležala medzi táborom **Carnuntum** (dnešný Bad Deutsch Altenburg v Rakúsku)

a **Brigetium** (východne od Szőny, dnes súčasť maďarského mesta Komárom).

Druhou pevnosťou bola **Celemantia** (známa aj pod názvami Celamantia, Kelemantia či Kelamantia). Ide o archeologickú lokalitu pri obci Iža v okrese Komárno, tiež na brehu Dunaja. Na opačnom brehu rieky sa nachádzal už spomínaný legionársky tábor **Brigetium**.

Pevnosť **Celemantia** je jedinečná tým, že predstavuje jedinú rímsku fortifikáciu na tomto úseku Dunaja postavenú na ľavom brehu rieky.

Od roku 1963 je **Antická Gerulata** chránená ako národná kultúrna pamiatka, pričom sa uvádza, že ide o najstaršiu zachovanú pamiatku na Slovensku. Komplexná pamiatková obnova lokality sa začala v roku 1975 a od roku 1987 tu stojí moderná výstavná sieň, ktorá prezentuje archeologické nálezy z tejto oblasti.

Areál **Celemantia** s rozlohou viac ako 3 hektáre je pamiatkovo chránený od roku 1957 a od roku 1990 má štatút národnej kultúrnej pamiatky.

Obe lokality, Gerulata aj Celemantia, boli spolu s ďalšími 77 pamiatkami v Rakúsku a Nemecku v roku 2021 zapísané do **Zoznamu svetového dedičstva UNESCO** pod názvom Hranice Rímskej ríše – Dunajský Limes (západná časť). Ide o jediné lokality UNESCO na západnom Slovensku.

Prvým opevneným bodom na území Slovenska bola pevnosť **Gerulata**, ktorej názov pochádza od Keltov. Nachádzala sa neďaleko Bratislavy a tvorila súčasť obranného systému provincie **Panónia** medzi úsekmi **Carnuntum** (dnešný Bad Deutsch Altenburg v Rakúsku) a **Ad Flexum** (dnešný Mosonmagyaróvár v Maďarsku).

Výstavba fortifikácie prebehla v štyroch etapách:

Prvá fáza výstavby sa datuje do druhej polovice 1. storočia n. l., keď tu počas vlády Flaviovcov vznikol vojenský tábor. Posádky tu zotrvali až do 4. – 5. storočia n. l. Začiatky výstavby sa spájajú s vládou Cisára Domiciána (81 – 96 n. l.) a pokračovali aj počas panovania Trajána alebo Hadriána.

V druhej fáze (150 – 190 n. l.), ktorá spadá do 2. storočia, bola vybudovaná kamenná pevnosť nazývaná kastel (**castrum**). Táto pevnosť mala stálu posádku vojenskej jazdy, ktorú verbovali z germánskeho obyvateľstva žijúceho na území dnešného Holandska.

Tretia fáza výstavby nastala pravdepodobne začiatkom 4. storočia počas vlády **Konštantína I.** V tomto období došlo

k zmenšeniu kastelu a k úprave pôdorysu na štvorcový s rozmermi približne 200 × 200 metrov. Na každej strane opevnenia sa nachádzala brána. Nová stavba bola opäť kamenná, pričom vyrástla prevažne na základoch predchádzajúcej pevnosti.

Posledná, štvrtá fáza, okolo roku 380 n. l., je spojená s vládou **Valentiniána** (363 – 375 n. l.) alebo krátko po nej. V tom čase vznikla menšia štvorcová vežovitá stavba nazývaná **burg**.

Presné plány tábora a príľahlej osady vo všetkých stavebných fázach sa nepodarilo zrekonštruovať, avšak rímske vojenské tábory sa zvyčajne stavali podľa jednotného architektonického vzoru, a preto sa predpokladá, že tu existovala pravouhlá sieť ulíc s bránami a hlavnými komunikáciami, ubikáciami pre vojakov, hospodárskymi objektami a reprezentačnými budovami.

Za bránami tábora sa rozprestierala civilná osada nazývaná **vicus**, obývaná osobami s profesiami slúžiacimi vojakom. Okolie dopĺňali poľnohospodárske usadlosti a vidiecke sídla typu **villa rustica**, a súčasťou lokality bol aj prístav, ktorý sa dnes už nedá presne identifikovať.

Najstaršou dochovanou pamiatkou v lokalite je **drevozemný tábor**, postavený ako dreveno-hlinitá konštrukcia s dvojitou hrotitou priekopou. Najstarší tábor mal tvar obdĺžnika a z jeho pôvodnej podoby sa zachovala dvojité priekopa a časť kasární.

Tieto pamiatky sa datujú do prelomu 1. a 2. storočia n. l. V rámci pôvodného drevozemného **castra** sa podarilo identifikovať aj ruiny rímskeho fóra a trosky pecí, čo dokazuje komplexný charakter osídlenia a jeho hospodárske i spoločenské funkcie.

Za bránami tábora, popri cestách, sa nachádzali pohrebne miesta, ktoré sú v prípade **Gerulaty** čiastočne preskúmané. Náhrobné pamiatky spolu s murivom dokazujú intenzívne osídlenie tejto lokality. Prieskum náhrobných kameňov umožnila skutočnosť, že boli neskôr využité ako stavebný materiál pri výstavbe vežovitej budovy, tzv. **burgu**, v centre tábora.

Ďalším zdrojom poznatkov sú oltárne kamene, ktoré poskytujú informácie o tom, komu bol oltár zasvätený, o jeho financovaní, a tiež o čase a dôvodoch ich vzniku. Oltáre sú zároveň dôkazom romanizácie božstiev miestnych etník. Okrem rímskych bohov sa vo vojenskom tábore nachádzajú aj odkazy na germánske božstvá, na východné rituály zo Sýrie a Frýgie (dnešné Turecko), a tiež na egyptské božstvá.

Archeologický výskum odhalil celkovo štyri pohrebne miesta, spolu s množstvom artefaktov ako sú mince, keramika, kovové

predmety dennej potreby z bronzu a železa, a šperky – jantárové koráliky, ihlice a ďalšie ozdoby. Najvzácnejším nálezom je prilba rímskeho dôstojníka z obdobia vojen s Markomani.

Najzachovalejšou stavbou v tábore je najmladšia vežovitá budova, tzv. **burg**, charakterizovaná ako kvadratická stavba so studňou v centre. Táto stavba vznikla počas štvrtej prestavby areálu.

Budova mala pôdorys približne 30 × 30 metrov (niektoré pramene uvádzajú 29 metrov) a nachádzala sa v severnom rohu predchádzajúcej zástavby. Išlo skôr o mohutnú vežovitú stavbu, ktorá neslúžila ako klasická pevnosť. Múry dosahovali hrúbku až 240 cm, veža mala 12 mohutných pilierov, ktoré vytvárali vnútorné nádvorie. Základy pilierov siahali do hĺbky približne 4 metrov, a obvodové múry mali šírku až 3 metre. Podľa statických expertíz sa predpokladá, že išlo o trojposchodovú stavbu. Na južnej strane sa zachovala pôvodná dlažba, ktorá dodnes dokumentuje stavebnú kvalitu a rozsah tejto unikátnej rímskej architektúry.

Pred koncom rímskej posádky v **Gerulate** je doložená prítomnosť jednotky lukostrelcov po roku 380 n. l., ale ich pôvod nie je známy. V 4. storočí, keď sa rímske légie stiahli z Panónie, bol tábor definitívne opustený. V 7. storočí, po zániku Rímskej ríše, využili Slovania murivú pevnosť na stavbu vlastných objektov. Dnes sa v Rusovciach na mieste bývalej rímskej vojenskej stanice nachádza múzeum **Antická Gerulata**, ktoré je súčasťou Múzea mesta Bratislavy. V areáli možno vidieť exponáty z obdobia Rímskej ríše objavené na Slovensku. Súčasťou expozície je aj klenotnica, kde sa nachádza **Virtuálna Gerulata**, čo je trojrozmerný digitálny model tábora, ktorý ponúka návštevníkom prehliadkový aj herný režim.

Druhé castrum na území dnešného Slovenska nieslo názov **Celemantia**. Existovalo v predpolí legionárskeho tábora **Brigetium** a fungovalo od obdobia markomanských vojen až do 4. storočia. V jeho okolí sa nachádzalo niekoľko poľných táborov a pravdepodobne aj civilná osada s rovnakým menom. Názov **Celemantia** sa prvýkrát objavuje u **Kludia Ptolemaia**, ktorý ho použil v súvislosti s obchodnou osadou existujúcou už v 1. storočí. Archeologicky skúmané pozostatky pri obci Iža však pochádzajú až z obdobia markomanských vojen. To naznačuje, že pôvodná **Celemantia** bola staršia a pravdepodobne sa nachádzala na inom mieste.

Výstavba **castra Celemantia** prebehla tiež vo viacerých fázach.

V prvej fáze (161 – 180 n. l.), v období markomanských vojen, vznikol prvý vojenský tábor v predpolí légiového tábora **Brigetio**, za vlády cisára Marca Aurelia. Castrum (tábor) bol však

krátko nato zničený pri nečakanom germánskom útoku v roku 179 n. l.. Tento rok sa podarilo určiť tak presne vďaka nálezu najmladších mincí Marca Aurelia, ktoré sa našli v tejto lokalite.

V druhej fáze (koniec 2. storočia), počas ktorej pokračovali markomanské vojny, vzniklo v okolí zničeného tábora niekoľko pochodových táborov. Onedlho na to, koncom 2. storočia za vlády cisára **Commoda**, bola vybudovaná kamenná pevnosť, **kastel**, ktorá bola niekoľko krát poškodená a prestavaná. K posledným úpravám došlo za vlády cisára Valentiniana I. (364 – 375).

Pôvodný drevozemný tábor tvorili budovy s jednotnou orientáciou a konštrukciou, pričom všetky boli členené na dva trakty. Archeológom sa doposiaľ podarilo odkryť 11 takýchto barakov v južnej časti tábora. Budovy boli 44 – 48 metrov dlhé, 11 – 12 metrov široké a odstupy medzi nimi boli 4 – 4,5 metra. Na stavbu použili nepálené tehly, budovy nemali základy, múry boli 100 – 125 cm hrubé. Vstupy boli riešené ako medzery v múroch široké 90 – 100 cm. Po obvode vonkajších múrov boli žľaby na odvod dažďovej vody zo striech do kanálov. Podlaha barakov bola hlinená, miestami z nepálených tehál. Vnútorne miestnosti boli oddelené drevenými priečkami. V barakoch sa našlo množstvo nádob, častí zbraní a výstroja, ako aj šperky (prstene a gemy), ktoré dokladajú každodenný život vojakov v tábore.

Kamenný **kastel** postavený za vlády cisára **Commoda** (180 – 192 n. l.) mal štvorcový pôdorys s rozmermi 172 × 172 metrov. Obvodové kamenné múry dosahovali výšku 4 metre a hrúbku 180 centimetrov, pričom nárožia boli zosilnené. Súčasťou pevnosti bolo 20 veží a 4 vstupné brány.

Okolo kastela boli vybudované **hrotité priekopy a valy**, ktoré chránili pevnosť zo všetkých strán okrem južnej, obrátenej k Dunaju. V areáli sa našli vojenské baraky, stajne, sýpka (**horreum**), kúpele (**balnea**) a množstvo artefaktov, ako napríklad prstene. V polovici 3. storočia niektoré baraky zanikli.

Vo 4. storočí bola fortifikácia doplnená o bastiónové veže podkovovitého pôdorysu. Posledná prestavba sa uskutočnila za cisára **Valentiniána I.** (364 – 375 n. l.), keď bola vybudovaná sústava priekop a severná brána zamurovaná. Cisár Valentinián I. bol posledný vojvodca, ktorý mal ambíciu aj vojenskú silu postupovať severne od Dunaja. Po jeho smrti v roku 375 n. l. bolo opevnenie zničené, alebo opustené. Nie je známe, ako dlho Rimania ešte tábor v Iži udržiavali. Je známe, že v 5. storočí tu žili Germáni (**Kvádi**) a prisťahovalci, neskôr však miesto zostalo neosídlené. Dnes je časť areálu upravená ako múzeum v prírode, ktoré sprístupňuje návštevníkom pozostatky tejto významnej rímskej pevnosti

Book tip

31 Lessons That My Children Taught Me

A Children's Book Written by:
Giulia Volpe

The book *31 Life Lessons That My Children Taught Me* is the second children's book written by Italian-Canadian author Giulia Volpe.

After receiving notable positive feedback for her first novella-style children's book (*The Fox & the Castle*), Giulia decided to publish an easy-to-read, vividly illustrated book.

This second book is very special to her for it is filled with positive messages—healthy reminders of how to live life fully, with the simplicity and enthusiasm of a child. It is a book that she would have loved to read to her own children when they were young.

31 Life Lessons That My Children Taught Me is the perfect book for sharing those precious moments with a child. In fact, coming from an ethnic background, Giulia felt this book could also connect children with their grandparents, or others in the family, especially if it was available in other languages.

She set out to have her book translated professionally into Italian, Spanish, German, French and also Czech! Moreover, there are currently other languages in the works.

For Giulia, preserving one's heritage and language is of utmost importance. In this light, her book can effectively fulfill various roles, including that of sharing valuable life lessons in the language of one's ancestry.

This book is available on her website (see margin) and also [amazon.ca](https://www.amazon.ca/).

PROFILE

Giulia Volpe is an author and actor currently residing in Vaughan ON.

Over the years, her love of writing had developed into many folders of story ideas and unfinished manuscripts. She hoped she could one day publish one of her stories.

A few years ago, Giulia experienced the lowest point of her life when she sustained a serious injury. She had to leave the workforce, for the accident initially demanded over two years of bed-rest. Her mobility was limited.

It was during this recovery time that she decided to complete a children's story that she had begun years earlier.

In 2024, she published her second children's book, *31 Life Lessons That My Children Taught Me*. Her third book, *The Fox & the Volcano*, will be available in 2026.

CONTACT

WEBSITE:

thefoxandthecastle.wordpress.com

EMAIL:

GIULIAVERSE@outlook.com

BOOKS

- The Fox & the Castle
- 31 Life Lessons That My Children Taught Me
- The Fox & the Volcano (2026)
- Church Rats (Novel, 2026)

Rady právníka z Prahy

Moje manželka vlastnila na území České republiky nemovitosti. Jsem jejím jediným možným dědicem. V současnosti probíhá dědické řízení. Bylo mi nabídnuto prodat pozůstalost v Čechách třetí osobě, a to třeba již v průběhu dědického řízení. Je to možné?

Ano, pozůstalost je možné zcizit již v průběhu dědického řízení, a to smlouvou o zcizení pozůstalosti, která musí být provedena notářským zápisem. Jedná se ale o velmi specifický institut, který zatím není v České republice velmi užívaný. Doporučuji Vám tedy oslovit advokáta či notáře, který již s tímto institutem má zkušenosti a bude schopen Vám s tímto odborně pomoci. Zároveň Vám posoudí ve spolupráci s odborníky reálnou tržní cenu dědictví. V mnoha případech je totiž cena deklarována v dědickém řízení odtržena od reálné tržní ceny.

JUDr. Jaroslav Horký

H&P-LAW, s.r.o.

Sokolovská 6/85,
186 00 Praha – Karlín,
IČO: 01542460

Tel.: +420 221 719 041, Email: info@ak-hp.cz

H&P-LAW

JSME TU PRO VÁS.

Veškeré právní služby na území České republiky.

- Občanské právo
- Obchodní právo
- Správa majetku
- Ostatní právní poradenství

SOKOLOVSKÁ 6/85, 186 00 PRAHA 8, ČESKÁ REPUBLIKA

Tel. (+420) 221 719 041
Fax. (+420) 221 719 069
email: info@ak-hp.cz

www.ak-hp.cz

H&P-LAW

Advertisement

UNIT 513-452 SCARBOROUGH GOLF CLUB ROAD

2 + 1 Bedrooms | 2 Bathrooms | Juliette Balcony | 1203 SqFt

Welcome home! Adult lifestyle life lease building for people 55 plus. 2+1 bedrooms, 2 washroom 1203 square foot open concept living/dining unit with a direct south ravine view. Split bedroom layout. Low rise building with a full calendar of events. Serene community surrounded by nature - Spectacular grounds such as this are incredibly rare in the city! This lifestyle has it all, even the incredibly popular "Prague" restaurant is just steps away. Use of common facilities creates a sense of community and well being, at Masarykpark, which include a three story glass atrium, terraces, lounges, library, meeting room an exercise room, guest suite and outdoor recreation!

For all photos visit www.OurTour.ca

RE/MAX ROUGE

Michael Bellmore- REALTOR®
Corinne Stewart-BROKER
Jessica Stewart- REALTOR®

(905) 242-4117

www.TorontoLifeLease.com

HORREN
Realitní kancelář

Už víte, na koho se obrátit ...

- PRONÁJEM A PRODEJ NEMOVITOSTÍ
- PORADENSTVÍ V OBLASTI INVESTIC DO NEMOVITOSTÍ
- PRÁVNÍ PORADENSTVÍ
- SPRÁVA NEMOVITOSTÍ

**POBŘEŽNÍ 6/58
PRAHA 8 - KARLÍN 186 00
ČESKÁ REPUBLIKA**

TEL. (+420) 221 719 041
FAX. (+420) 221 719 069
E-MAIL: info@horren.cz

www.horren.cz

Recipe

Linzer Cookies with Crunchy Almonds

23-30 pcs

Dough:

280 g all-purpose flour

30 g cornstarch

100 g powdered sugar

10 g vanilla sugar

200 g butter

1 egg yolk (size M)

2 g salt

For Finishing:

50 g chopped almonds

1 egg white (size M)

200 g tangy red fruit jam

Instructions

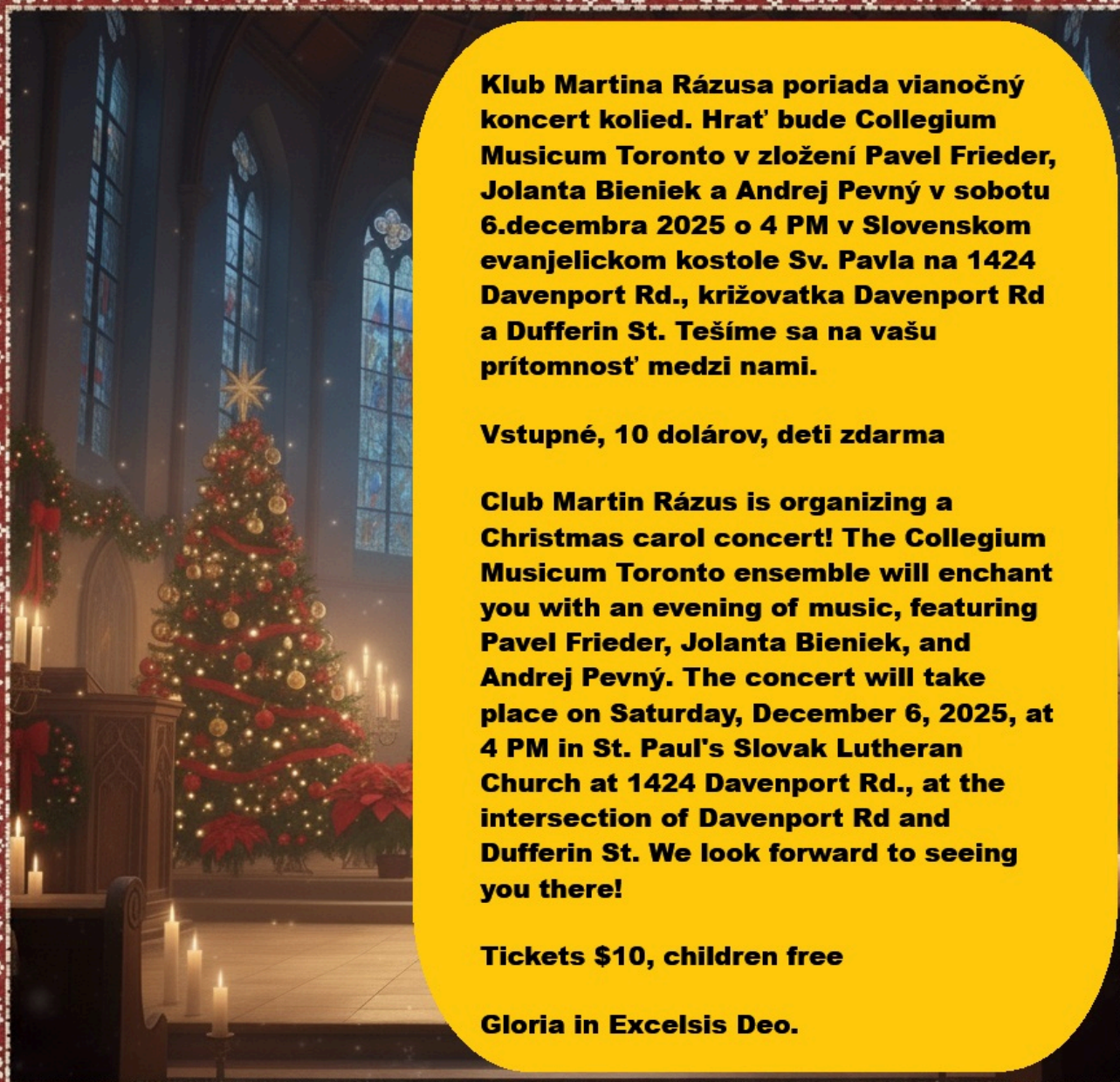
Mix the flour with the cornstarch, salt, and both sugars. Add the cold butter and rub it into the dry ingredients to form a crumbly mixture. Add the egg yolk and quickly knead into a dough. Let the dough rest in the refrigerator for about half an hour.

Roll out the dough on a floured surface to a thickness of about 3 mm and cut out shapes. Transfer them onto a baking sheet lined with parchment paper. Make a small hole in half of the cookies, then brush them with egg white and sprinkle with almonds.

Bake in a preheated oven at 160°C until golden. Once cooled, sandwich the cookies together with a tangy jam.

Klub Martina Rázusa poriada vianočný koncert kolied. Hrať bude Collegium Musicum Toronto v zložení Pavel Frieder, Jolanta Bieniek a Andrej Pevný v sobotu 6.decembra 2025 o 4 PM v Slovenskom evanjelickom kostole Sv. Pavla na 1424 Davenport Rd., križovatka Davenport Rd a Dufferin St. Tešíme sa na vašu prítomnosť medzi nami.

Vstupné, 10 dolárov, deti zdarma

Club Martin Rázus is organizing a Christmas carol concert! The Collegium Musicum Toronto ensemble will enchant you with an evening of music, featuring Pavel Frieder, Jolanta Bieniek, and Andrej Pevný. The concert will take place on Saturday, December 6, 2025, at 4 PM in St. Paul's Slovak Lutheran Church at 1424 Davenport Rd., at the intersection of Davenport Rd and Dufferin St. We look forward to seeing you there!

Tickets \$10, children free

Gloria in Excelsis Deo.

SOKOL GYMNASTIC ASSOCIATION OF TORONTO 2025-2026

*Gym is back in
session*

**Classes start on Saturday,
January 10, 2026 from
3:00-4:30 p.m.**

NEW LOCATION
**80 Jutland Road, Units 1400
& 1500 (east entrance, back
of building)**

**JOIN THE SOKOL GYMNASTIC
ASSOCIATION OF TORONTO AT OUR
TORONTO LOCATION HOSTED BY TAG
PERFORMANCE STUDIO!**

- Full complement of gymnastics equipment including trampoline
- Gymnastics Ontario-certified coaches
- Children's gymnastics routines for spring competition

WWW.SOKOLCANADA.CA

NAZDAR!

ANNUAL FEE:

\$420/ CHILD (SOKOL MEMBER)
\$475/ CHILD (NON-MEMBER)

**Return completed
registration form and
payment by:**

December 15th

to:

Iva Adamo

ivaadamo@gmail.com

PODĚKOVÁNÍ

ACKNOWLEDGMENTS

Zvláštní poděkování patří dobrovolníkům, kteří přispěli do tohoto Zpravodaje a podíleli se na jeho tvorbě.

Zpravodaj vychází s finanční podporou Ministerstva zahraničních věcí ČR.

Redakce MMI si vyhrazuje právo příspěvky příběhů a fotografií upravit, zkrátit, opravit nebo neuveřejnit.

Special thanks to the volunteers who contributed to this Newsletter and participated in its production.

The Newsletter is published with the financial support of the Ministry of Foreign Affairs of the Czech Republic.

The MMI editorial staff reserves the right to edit, shorten, correct, or not publish contributions of stories and photographs.

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

Canada

Happy Holidays

Contacts :

🏠 450 Scarborough Golf Club Road
Toronto, ON M1G 1H1

✉️ novydomoveditor@gmail.com - newsletter
novydomoveditor@gmail.com - advertisements

office@masaryktown.ca - park rental

☎️ (416) 439-4354

🌐 <https://www.masaryktown.ca>

PHOTO BY KAREN DESCHENES

REDAKCE

KLARA GALOVA
Editor / Czech Copy Editor

DAGMAR VAVRUSA
Korektorka anglických textů / English Copy Editor

ZUZKA LUKÁČ
Korektorka slovenských textů / Slovak Copy Editor

RAMON D. HOFMAN
Graphic Supervision

"Snažíme se propagovat český a slovenský jazyk a kulturu a vytvářet zpravodaj, který je přitažlivý pro všechny generace Čechů a Slováků žijících v Kanadě".

"Committed to promoting Czech and Slovak language and culture and creating a newsletter that is appealing to all generations of Czechs and Slovaks living in Canada".

Příspěvatelé jsou vítáni!

Své nápady a články posílejte na e-mailovou adresu novydomoveditor@gmail.com. Myšlenky a názory uvedené v článcích nemusí vyjadřovat názory a stanoviska vydavatele.

Contributors are welcome!

Please, send your ideas and articles to email address novydomoveditor@gmail.com. The ideas and opinions presented in the articles do not necessary represent those held by the publisher.